

Yeşaya, altmış dördüncü bölüm

- I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)
- II. Uluslarla ilgili peygamberlikler (13-27)
- III. Efraim ve Yahuda'yla ilgili uyarıcı önbildiriler (28-35)
- IV. Tarihsel parantez: Sanherib'in saldırıları ve Hizkiya'nın hastalığı (36-39)
- V. Tanrı'nın yüceliği ve görkemi (40-48)
- VI. Rabbin acı çeken Uşağı (49-57)
- VII. Yüreklendirici son sözler ve peygamberlikler (58-66)**
  - A. Uyarı borusu çalınır (58)
  - B. Tanrı, aralarında adam olmadığını gördü (59).
  - C. Tanrı'nın yüceliği İsrail üzerine doğdu (60).
  - Ç. Kurtuluş kalkınmaya yol açar (61).
  - D. Tanrı'nın vaatleri, dua gereksinimini ortadan kaldırmaz (62).
  - E. Kırmızı giysiyle bu gelen kimdir? (63)
  - F. Tanrı, O'nu bekleyenler için eylemde bulunur (64).**
    - 1. Tanrı'nın geçmişte halkına yardım edişi (64:1-5a)**
    - 2. İsrail'in günahını itiraf edişi (64:5b-7)**
    - 3. İsraililer'in perişan durumda Tanrı'ya yalvarışları (64:8-12)**

64:1-7 Bu parçanın ateşli sözleri, yoğun ruhsal çelişkiyi anlatır. Yeşaya, bir yandan İsrail'in korkunç ulusal günahlarını bilir. Öte yandan da Tanrı'nın sonu bulmaz acımasını tanır. Buna karşın Yeşaya, İsrail'in kurtuluş olanaklarını yitirmesinden korkar. Yine de Tanrı'nın İsrail'i kurtarması için yalvarır (64:1-3'teki yalvarış, 63:15'teki duayı andırır ama kapsamı daha genişdir). Yeşaya

1. Tanrı'nın her şeyi kapsayan gücünü bilir (64:1-3).
2. Tanrı'nın doğruluğunu tanır (64:5a).

İsrail günah işlediği için Tanrı haklı olarak ona öfkelenmiştir. Her yerde her çağda Tanrı'nın kutsal düzenine uyum sağlamayan kişiler, O'nun öfkesiyle karşı karşıya gelmelidir. Tanrı'nın öfkesi, günahından dönmeyelerin yaşamında vicdan rahatsızlığı, gözden düşme, utanç, hastalık, terk edilme, yalnızlık, yıkım ya da erken ölüm olarak sonuçlanabilir.

3. İsrail'in Tanrı'nın acımasını hak etmediğini bilir (64:5b-7).

Kuşaklar boyunca günahını bırakmayan bir ulus için kurtuluş ümidi kalır mı? Yaşamını yıllardır günahla tüketen, Tanrı ve Kurtarıcısı'na aldırış etmeyen kişi bağışlanır mı? Tanrı'ya övgüler olsun! İsa Mesih «Bana geleni hiçbir zaman geri çevirmem» der (Yuhanna 6:37; Yeşaya 1:18).

4. Evrende Tanrı'nın iyiliğine benzer başka hiçbir kayra yoktur (64:4).

Yalancı ilahların gözleri var ama göremez; kulakları var ama duyamaz; ağızları var ama konuşamaz; elleri var ama yardım edemezler. Yalnız Tanrı suları yarabilir, fırtınaları dindirebilir, hastaları sağlığa kavuşturabilir, ölüleri diriltebilir, günahları bağışlayabilir, sonsuz yaşamı armağan edebilir.

64:1 hasımlarına ismini bildiresin: (63:14; 2. Samuel 7:23)

gökleri yarsan: «Yarsan» çok güçlü bir sözcüktür. Yas tutanın giysisini yırtışını ya da bir hayvanın başkasını parçaladığını anlatan sert bir sözcüktür. Yeşaya, 63. bölümde Tanrı'nın suları yardığını anımsattı (63:12). Burada O'nun gökleri yarıp İsrail'in düşmanlarını dehşete düşürmesini istedi (Mezmun 44:5-7). Gelecekte bir gün İsa Mesih, O'na iman edenleri almak için gökleri yarıp inecektir (1. Selanikliler 4:16,17).

insan: (64:3'le ilgili nota bakın; Çıkış 3:8)

64:2 ateşin tutuşturduğu çalılar gibi: (Yuhanna 15:2,6; 1. Korintliler 3:11-15)

ateşin kaynattığı sular gibi: Yanardağların dünyanın derinliklerinden kustuğu kızgın lavın, içine taşıdığı suları kaynatışını anımsatır.

dağlar sarsılrsa: Yeşaya, ne korkunç bir şeyi rica etti! (64:3'la ilgili nota bakın; Hakimler 5:5; Mezmun 18:6-8; 144:5; Mika 1:4; Habakkuk 3:6).

64:1,2 gökleri yarsan, insan, ateşin tutuşturduğu çalılar gibi, ateşin kaynattığı sular gibi dağlar sarsılrsa: Tanrı gerçekten korkunç eylemlerle O'na bağlı olanlar için sevgisini, gücünü ve yardımını kanıtlamıştır. Uygun gördüğü zamanlarda bunları yeniden yapar. Ne var ki, sabırsız duacılar sık sık Tanrı'nın sert bir biçimde araya girmesini ister. Olağanüstü bir olaya tanık olmayı arzular. Tanrı'nın olağanüstü değil, normal yöntemlerle etkin olduğunu sanki bilmezler. Biri ölümden dirilse, birçoklarının Tanrı'ya döneceğini düşünürler. Her çağda Tanrı'nın böyle yalvaranlara diyeceği şudur: «Eğer Musa'yı ve peygamberleri dinlemezlerse, ölümler arasından biri dirilse bile inanmazlar» (Luka 16:31).

1. Dua eden, Tanrı'nın sakın işlemlerinin önemini ve etkinliğini gözden kaçırmamalıdır. Işığın etkisini anlayan, şimşek için dua etmez. Tanrı'nın ince sesini duymuş kişi, gürültü istemez. Etkisini sürekli duyuran bir etken, kalıcı bir sonuç oluşturur. Örneğin, kireçli suyun yıllarca damlamasıyla sarkıt ve dikit oluşur.
2. Tanrı'nın sert bir biçimde etkin olması için dua eden, O'nun acımasını değil, O'nun yargılamasını istemiş olabilir. Bir insan başkasının cezasını saptayacak durumda değildir (Matta 7:1-5). Yargıç Tanrı'dır (Yuhanna 5:22,30; 8:16). Duada kimse bu işe karışmasın! Tam tersine, günahlının kötü yollarından dönerek yaşaması (Hezekiel 18:32; 33:11), suçsuzların kötülerden korunması ve Tanrı'nın yücelmesi için dua etsin!

64:3 beklemediğimiz: «Beklemediğimiz» sözcüğü, «tüm beklentilerimizi aşan», «düşlerimizde bile hiçbir zaman göremediğimiz» anlamına gelir.

korkunç şeyleri yaptığın zaman: «Korkunç şeyler» arasında akla öncelikle gelen ve Kutsal Yazı'da sürekli anımsatılan olaylar, Tanrı'nın İsrail'i Mısır'dan çıkardığı zaman yaptığı sayısız mucizelerdir (Tesniye 10:21; 2. Samuel 7:23; Mezmur 106:22). Tanrı'nın bunlardan başka oluşturduğu olağanüstü olgular insanı şaşırır. Bunlara üç örnek:

1. İsraililer'in Eriha kentinin çevresinde dolaşması, boru çalması ve bağırmasıyla surların yıkılışı (Yeşu 6:1-21)
2. Gideon'un 300 kişiyle Midyanlıları yenmesi (Hakimler 7:2-25)
3. Yahuda'nın Asurlular'dan kurtuluşu (2. Krallar 19:32-37; 2. Tarihler 32:21,22)

indin: Tanrı'nın Sina Dağı'na tüm İsrail halkı önünde inişinden söz edilir (Çıkış 19:11,20).

dağlar Senin yüzünden sarsıldı: Dağlar, yeryüzünde en sağlam yapı olarak geçer. Onların Tanrı önünde sarsılması, O'nun sınırsız gücüne tanıklıktır.

1. Tanrı Sina Dağı'na İsrailoğullarıyla görüşmek için inince, dağ sarsıldı ve İsraililer dehşete kapıldı (Çıkış 19:16-20; 20:18-21).
2. Tanrı Davut'un yardımına geldiğinde dünya sarsıldı ve dağların temelleri oynadı (Mezmur 68:8).
3. Tanrı İlya'ya görüldüğünde güçlü bir yel dağları yarıyor, kayaları parçalıyordu, ondan sonra da bir deprem yeri sarstı (1. Krallar 19:11).
4. Mika, Tanrı'nın dünyanın yüksek yerleri üzerinde yürüdüğünü gördüğünde dağların yarılıp balmumu gibi eridiğine tanık oldu (Mika 1:3,4).

64:4 eski zamandan beri kimse işitmedi, kulak duymadı, göz ... görmedi: Pavlus, geçmiş çağlarda Tanrı'nın gösterdiği kayranın çoğunun gizli kalmış olduğunu açıklar. Tanrı'nın sağladığı armağanların değeri ve anlamı, ancak İsa Mesih'te anlaşılmaya başladı. Yine de bu kayra, dünyada kaldıkları sürece Mesih inanlılarının kavrama yeteneğini aşar. Gelecek dünyada Tanrı'nın emeği bütünüyle gözler önünde sergilenecektir (Romalılar 16:25,26; 1. Korintliler 2:7-10; Efesliler 2:7; 3:9). Ancak cennette insanların ruhsal yeteneği, bu şeyleri kavramak için yeterli olacaktır.

Allah ki, Kendisini bekleyen için işler: Diri olan bir tek Tanrı vardır. Yalnız O, O'na inananlar için eylemde bulunur (Mezmur 31:19; Süleyman'ın Meselleri 3:5,6; 2. Krallar 19:1,2,14-20,35; Nehemya [2-]11; 2:4-6; İbraniler 13:6; Yeşaya 41:23,24 ve 44:9'u da karşılaştırın). Gösterdiği en ulu eylem, O'nun beden alarak günahlılar arasında yaşaması ve onlar için ölmesidir. O'nu bekleyenler utandırılmaz (Mezmur 25:3,5,20,21; 27:13,14; 37:9; 130:5-7).

Tanrı Kendisini **bekleyen** için etkin olur. Ademoğlu sabırsızlığa eğilimlidir. Duasına **hemen** bir yanıt almazsa, Tanrı'nın ona yardım edemeyeceğine ya da etmek istemediğine inanır, zaman geçirmeden başkasına başvurur. Tanrı, duacının zaman anlayışına bağlı değildir. Her şeyi uygun zamanda yapar (18:4; 23:9; 25:9; 48:9; 60:22; 66:18'le ilgili notlara bakın). Acelecilik eden, řu noktaları anımsasın:

1. Tanrı Eden Bahçesi'nde Kurtarıcı'nın geleceğini vaat ettikten sonra (Tekvin 3:15) O'nu dünyaya göndermek için kaç bin yıl bekledi!
2. Tanrı Yahudiler'i eğitmek için kaç yüzyıl uğraştı!
  - a. 430 yıl Mısır'da ezildiler.
  - b. Kırk yıl çölde dolaştılar.
  - c. Yetmiş yıl Babil sürgününde günahlarının cezasını çektiler.
3. Mesih, inanlıyı kutsallıkta eğitmek için yaşamı boyunca onu arındırır.

64:5 mutlu olup doğruluk işleyen adam: Yeşaya'nın çağdaşı İsraililer'in çoğu «mutlu olup doğruluk işleyen»ler arasında sayılamazdı. Tanrı'nın istemini yerine getirmek, kesinlikle ağır bir yük (Matta 11:28-29), nefret edilen bir görev olamaz (Mezmun 119:1-5,14,24,v.s.). Mesih inanlısı, Mesih İsa'yla birlikte içtenlikle «İstemini uygulamaya geldim, ya Tanrı» demelidir (İbraniler 10:7; Yuhanna 7:17; Haberciler'in İşleri 10:35).

Senin yollarında Seni ananları karşılırsın: Tanrı'nın insanlarla kurduğu ilişki, paylaşım ve yakınlık göze çarpmaz mı? Tanrı, O'na doğru adım atan herkesi karşılamak üzere koşar (65:24; Çıkış 20:24; 29:43; Luka 15:20). Kendisiyle bu ölçüde yakın bir ilişkide bulunacak kişilerde Tanrı'nın görmek istediği nitelikler şunlardır:

1. Doğrulukla davranmasını
2. Doğrulukla davranmaktan hoşlanmasını
3. Kendisinin açıkladığı gibi adını anmasını (26:8,9)

(Başkalarına adını andırması da eklenebilir! Çünkü Tanrı'nın kendisiyle birlikte bulunduğunu unutmayan ve O'nun kutsallığına uymayı öğrenen kişi, kendiliğinden Tanrı'yı başkalarına andırır.)

işte Sen öfkelen: Tanrı'nın insanları doğrulukta karşılamaya hazır olduğunu anlattıktan sonra Yeşaya, üzülerək Tanrı'yla bu paylaşıma katılmak için İsraililer'in gerekli koşulları yerine getirmediklerini itiraf etmek zorunda kaldı.

biz de suçlar işledik: Yeşaya, İsrail'in yalnızca tek tük suçlar işlediğini söylemedi. Günah işlediklerini ve üstelik «çoktan beri onların [günahlarımızın] içindeyiz» diyerek itiraf etmek zorunda kaldı. Tez elden günahlarından dönmeyişleri, doğrulukla davranmadıklarını, doğruluktan hoşlanmadıklarını ve Tanrı'nın açıkladığı gibi O'nun adını anmadıklarını kanıtlar. Onlara ne ümit kaldı? «Biz kurtulur muyuz?» diyerek Yeşaya korkusunu dile getirdi.

biz kurtulur muyuz: İsrail ulus olarak sonunda kurtulacak (54:7,8; Mezmun 30:5; 103:9; Mika 7:18-20; Malaki 3:6) ama doğruluktan hoşlanmayan bireyler kurtulamaz (Mezmun 89:30-34; Romalılar 9:6; 27; 10:1-4). Bu sorunun ümitsiz tonuna karşın Yeşaya yine de, «Tanrı, Kendisini bekleyenler için işler» diyerek O'nun İsrail'e acıyacağına inandığını 64:4'te belirtmişti (65:8-9).

64:6 hepimiz bir murdar gibi olduk: «Murdar» sözü aşırı bir iğrenmeyi açıklar. Yasa altında bir cüzamlı ya da savaşta adam öldüren veya ölüye dokunmuş olan ya da idam cezasını hak eden herkes Yasa'ya göre kirli sayılırdı. Bunlar ordugahın dışında kalmalıydı. Ne tapınağa yaklaşabilir

ne de topluluğun içine girebilirdi (Levililer 13:45-46; 24:14; Sayılar 5:2,3; 15:33-35; 31:19). Yeşaya, iğrençlikleri yüzünden İsraililer'in her birinin «ordugahın dışında» kalmayı hak ettiğini söyler (1:4-6; Yeremya'nın Mersiyeleri 1:17; Romalılar 3:10-18,23).

Yeşaya, Daniel (9:20) ve Nehemya (1:6-7) gibi, gerçek duacının nasıl davranması gerektiğini gösterdi. Ulusunu temsil ederek, vatandaşları adına hepsinin günahlarını itiraf etti. Harfi harfine İsraililer'in yaptığı aynı günahları işlemediyse bile Yeşaya, kendi yüreğinin de Tanrı önünde günahlı olduğunu bildi. Günah için tanrısal pişmanlık duyduğundan dolayı (2. Korintliler 7:10), içinde yaşadığı halkın günahlarını Tanrı açısından yorumlayabildi.

1. Doğru adam, kendi doğal dürüstlüğü'nün yalnız iğrençlik örten bir kabuk olduğunu anlar.
2. Doğru adam, kendiliğinden Tanrı'nın kutsal ölçütlerini yerine getiremeyeceğini bilir.
3. Doğru adam, Tanrı'nın yargısını adaletli bulur.

bütün doğru işlerimiz kirli giysi gibidir: İğrençlikleri yüzünden İsraililer'in hepsinin «ordugahın dışında» bulunması gerekirdi. Buna karşın, herkes ordugahın içinde yaşamını sürdürüyordu. Tapınağa gidip çıkıyor, kurban sunuyor, sözde ayinleri yapıyordu. Pavlus'un İsraililer için yazdığı gibi, «Kendileri için tanıklık ederim ki, Tanrı önünde çabadan geri durmazlar. Ne var ki, bu çaba gerçek bilgiye dayanmıyor. Tanrı'nın insanı doğruluğa erdirdiğini bilmeden kendi doğruluklarını kendileri çizmeye kalkışıyorlar. Çünkü Tanrı'nın insanı doğruluğa erdirmeye ilkesine bağımlı olmadılar» (Romalılar 10:2,3; Filipililer 3:6-8; Titus 1:15; İbraniler 11:6). Bu nedenle İsraililer'in sürdürdükleri dinsel eylemler Tanrı önünde sayılmıyor, üstelik kirli giysi olarak görünüyordu.

hepimiz yaprak gibi soluyoruz: Günah, kutsal yaşamı tüketir (1:30; 34:4; Mezmur 1:1,3,4).

Tanrı kişiyi üç araçla eğitmektedir: Kutsal Yazı'yla, kişinin içinde bulunduğu durumlar, tanık olduğu olaylar aracılığıyla ve doğayla (59:21'le ilgili nota bakın). Bu ayette doğadan alınan örnekten, sözü edilen solan yapraktan ne öğrenilir?

1. Bir yaprak ağaçtan düşerse, ağaç büyük bir zarar görmez.

Ağaca bağlı kaldıkça yaprak ağaçtan öz su emerek beslenir. Ama yalnız bu değil! Yaprak güneş ışınları, hava ve nemi toplayarak ağaca aktarır. Bunu yaparken de yapraktaki çürüme ilerler. Ne var ki, yaprak düşünceye dek ağaca büyük bir miras bırakır.

İnsanlar buldukları ortamdan yararlanır. Aynı zamanda onlar, özellikle Mesih inanlıları, yaşadıkları ortama yarar sağlamalıdır. Bu ortamın çok önemli bir alanı inanlılar topluluğudur. Her inanlının inanlılar topluluğundan beslenme, korunma ve desteklenme beklemek hakkı olduğu gibi kendisinin de topluluğu besleme, koruma ve destekleme sorumluluğu vardır. Her inanlı «solmaktayken» bile bilinçli olarak çevresini gerçek, bilgi ve bilgelikle zenginleştirmeli, kutsal yaşam düzeniyle başkalarını Tanrısayarlığa teşvik etmelidir. Öyle ki, «ağaçtan düşüp» unutulduğu dönem gelince de Mesih inanlısı miras bırakmış olsun: Eylemleri ve verdiği örnek, yaşayan Mesih inanlılarını kutsal ilkelere bağlı kalmak için desteklesin.

2. Çürüme gelişimi güzelliği oluşturur.

Çürüme eylemi, genellikle olumsuz bir biçimde günahın sonuçları için bir benzetme olarak kullanılır. Ne var ki, Tanrı bağlısının kutsal yaşamı sürdürerek yaşlanması için de bir simge olabilir. Yaprığın çürüyüşünün, onun rengarenk lekelenmesi, yırtılması ve büzülmesine neden oluşu gibi, yıllar geçtikçe olgunlaşan Mesih inanlısının tanrısal nitelikleri de yaşlılığını rengarenk süsler. «Ağarmış saçlar güzellik tacıdır; doğruluk yolunda bulunur» (Süleyman'ın Meselleri 16:31).

3. Çürümekten kaçınılamaz.

Ruhsal çürümeden kaçınılır (Mezmur 1:3), ama fiziksel ve aklisal yetenekler çürümeye bağlıdır. «Yaprağı ağaçtan ayıran son rüzgar esinceye dek» yıldan yıla yitirilir.

4. Yaşam çürümesinin yavaş yavaş ilerlemesine karşın apansız sonuçlanır.

Yokuşun dibine varmak için son adımı atmadan önce kaya kaya, tutuna tutuna yamaçtan inilir. Yaprak yere düşmeden önce solar. İnsan ölmeyden önce [genellikle] zayıflar. Ne var ki, tüm belirtilere karşın, ölüm ansızın gelmiş gibidir.

bizi fesatlarımız yel gibi alıp götürüyor: «Bizi fesatlarımızın eliyle bitirdin» ayetiyle ilgili nota bakın (64:7).

64:7 Senin ismini çağırın ... yok: Günahın getirdiği soğukluk, cansızlık, gevşeklik yüzünden artık dua edilmiyordu (Mezmun 14:3,4). Bir Mesih inanlısı, İsa Mesih'e inanmadan önce hiçbir zaman hiçbir şey için dua etmediğini söyledi. Tanrı'dan yardım dilemiyordu bile. Dua nedir bilmiyordu. Bu denli Tanrı'dan kopmuş kişi, ne büyük bir perişanlıkta sürünür!

Sana tutunmak: Tanrı'ya tutunmak ya da O'nun önceden çağırdığı gibi «Gücüme yapışsın» (27:5) sözü ne anlama gelir?

1. Tanrı'nın gücü, O'na tutunanın en acı gereksinimini karşılar.

Bir ailede bireylerin güçlü yönleri, diğerleri üzerinde bıraktıkları yapıcı etkidir. Bir babanın gücü, ailesini sevgiyle yönetmesi, koruması ve geçindirmesidir. Bir annenin gücü, çocuklarını sevgiyle beslemesi, giydirmesi ve Tanrı korkusunda eğitmesidir. Bir ağabeyinin gücü, kardeşlerini koruması ve onlar için dürüst bir örnek olmasıdır. Bir ablanın gücü, sevecenliği, yardımseverliği ve erdemliliğidir.

İnsanların Tanrı'da en çok gereksinim duydukları güç, O'nun acıması, O'nun yönlendirmesi ve O'nun yardım etmesidir. Tanrı bunu yapınca, insanlar O'nu güçlü görür.

2. İnsanlar bilinçli olarak Tanrı'nın gücünden yararlanmalı. Ruhsal yaşam, kişisel girişim ister. Tanrı'nın yağmuru doğru olan ve olmayanlar üzerine yağdırdığı söylenir (Matta 5:45). O, insanlardan bir karşılık beklemeden kayrasını onlara döker. Bir dereceye kadar bu düşünce doğrudur. Ama tüm gerçeği içermez. Tanrı'nın kayrası o denli geniş ki, O'na bağlı olmaya da taşar. Ne var ki, kayrasının bolluğundan yararlanmak isteyen, Tanrı'ya tutunmalıdır. Nasıl?

- Kişi Tanrı'nın çocuğu olmalıdır: Günahından dönerek ve İsa Mesih'in kurtulmalık olarak ölümüne güvenerek Tanrı'ya bağlanmalıdır (Haberciler'in İşleri 4:12).
- Tanrı'nın sözdinler çocuğu olmalıdır: Kutsal yaşam düzenini sürdürmek için Tanrı tarafından eğitilmeli ve güçlendirilmelidir (Matta 11:29).
- Babasına bağlı bir çocuk gibi Tanrı'ya bağlı olmalıdır (Haberciler'in İşleri 11:23): Gereksinimlerini yalnız Tanrı'dan istemelidir (2. Korintliler 9:8; Filipililer 4:19).

Sana tutunmak için kendini uyandıran yok: Yeşaya'nın tutumunu bu ayette söz edilen insanlarla karşılaştırın (62:1,6,7). Tanrı'ya tutunmak, gelişmiş güzel edilen bir dua değildir, canın derinliklerinden gelen bir yakarıdır. Yakup'un dediği gibi «Beni kutsamadıkça Seni bırakmam» demektir (Tekvin 32:26). Tanrı'ya tutunmak, «Başka çaremiz yok, başka başvuracağımız kimse yok, Sen yardımımıza gelmezsen hiç ama hiç ümidimiz yoktur» diye yalvarmaktır. Herkes günahları nedeniyle perişan durumdadır. Günaha batmış İsrailoğullarının kendilerini Tanrı'ya karşı isteklendirmeye büyük gereksinimleri vardı. Ne yazık ki, bu zahmete katlanan kimse yoktu. İnanılmaz bir uyuşukluk onları tutsak etmişti!

yüzünü örtün:

1. Tanrı kapris yapıp yüzünü gizlemez.

Bazı anne babaların davranışlarında değişkenlik vardır. Kendi anlık duygularına göre çocuklarına bir an sevecenlik, bir an sertlik gösterirler. Kutsal ilkelerle yönlendirilerek dengeli bir eğitim sürdürmezler. Tanrı, tam tersine, huysuzluk yapmaktan uzaktır. Dünyanın Hakimi adaletle davranır. Doğru kişiyi kötü kişiyle yargılamaz (Tekvin 18:25) ve kötü kişiyi uygunsuz bir biçimde cezalandırmaz (Mezmun 119:75).

Yeşaya İsrail'e «sizinle Tanrınız arasına fesatlarınız ayrılık koydu ve suçlarınız O'nun yüzünü sizden gizledi» diyerek temel bir ilkeyi bildirdi (59:2). Evrenin esenliğini, düzenini, güzelliğini bozan günahıdır. Tanrı günah işleyeni onaylar mı? Onaylarsa, Kendisini yalanlamış olur.

Tanrı'nın yüzünü insanlardan örtmesi, O'nun insanları günahlarının sonucuna ve cezasına teslim ettiğini gösterir («bizi fesatlarımızın eliyle bitirdin», 64:7; Tesniye 31:16-18; 32:20-21; Mezmun 13:1; 27:8,9; 30:7; 69:17; 102:2; 143:7; Hezekiel 39:29; Mika 3:4). Bu durum yürekleri durduracak kadar korkunçtur. (NOT! Eğer günah işlemiş bir kişi günahından döner ve Mesih'in adına bağışlanmayı dilerse, Tanrı onu bağışlar. Tanrı, bağışlanmış günahlar nedeniyle yüzünü gizlemez.)

Dünyanın sonunda insanlar, Tanrı'nın öfkesini görüp O'nun yüzünden kaçacaklar. Dağların, kayaların üzerlerine düşmesi için yalvaracaklar (Vahiy 6:16,17). Tanrı'nın kayra dolu yüzüne bakmayan kişi bir ara O'nun yüzünü görmez, sonra öfkesinin kızgınlığıyla karşılaşır.

2. Tanrı'nın günahlıdan yüz çevirmesi, başka her türlü sevinci de söndürür.

Bir tek sinirin ağrımaya gece uykusunu nasıl olanaksız kılar, kişiyi Tanrı'dan ayıran bir günah da tüm sevincini kaçıtır. Kişinin Tanrı'yla olan ilişkisi, ne denli yakınsa, kopması da o ölçüde acı olur.

bizi fesatlarımızın eliyle bitirdin: Kişinin günahı onun efendisidir, acımasızca günahlıyı denetimi altında tutar (Hezekiel 33:10). Tanrı da günahlıyı günahının iskencesine teslim eder (Romalılar 1:24,26,28). Örneğin, bir zamanlar İsrail «sessizce akan Şiloah sularını hor gördü», gürleyen suların sesine (Asur'un yüceliğine) bayıldı. Bunun sonucunda Tanrı, İsraililer'in hayran kaldıkları Asur yiğitliğini doyuncaya dek tatmaları için olanak tanıyacaktı. Tanrı, Irmağın güçlü ve bol sularını, Asur kralını ve onun bütün görkemini İsraililer'e gösterecekti (8:6-8). Kaba güce hayran kalanlar ne aptaldır! Çünkü tunç bilekliler, onları övenleri de sömürecektir (Yakup 2:2-4,6). Benzer biçimde günah, günah işleyeni pençesinde tutar (65:6,7; Süleyman'ın Meselleri 26:27).

64:8 ya Rab, Sen Babamız'sın: Bu ayette Tanrı'nın her şey üzerindeki karşı konulmaz yetkisi vurgulanır. İsraililer'e Baba olmasına üç [dört] neden verilir (63:16'yla ilgili nota bakın):

1. Tanrı İbrahim, İshak ve Yakup'tan doğanları Kendi halkı olarak seçmişti (63:16'yla ilgili nota bakın). İsraililer'i oğulları olarak saydı (1:2,4; 30:1,9; 43:6; 45:11; 63:8; Tesniye 32:19,20; Mezmun 80:15; 82:6; 103:13; Süleyman'ın Meselleri 3:12; 8:32; Hoşea 1:10; 11:1). Tanrı, çocuklarına acımaz mı? Günahlarını itiraf ettiklerinde (64:5-7) onlara kayra göstermez mi?
2. Tanrı onların kralıydı, İsraililer de O'nun kavmiydi (Çıkış 3:7,10; 7:16; 8:1; 19:5,6; 1. Samuel 8:7; 10:19; 12:12).

3. Tanrı onların Yaratıcısı'ydı («çömlekçimizsin», 64:8; Mezmur 138:8).

Bir yaratıcı, ellerinin emeğinin yok olmasını, çürümesini ya da düşük amaçlar için kullanılmasını üzüntü duymadan göremez. Harcadığı emek, zaman ve para, eseri korumak için gösterdiği özen ve onu koruduğu yılların çokluğu üzüntüsünün derecesini etkiler. Bir ressam aylardır bir resmi boyadıktan sonra çocuklarından biri onu bilerek bıçakla parçalarsa, ressam üzülmez mi? Ne var ki, çocuklarının biri bilerek kendi canına kıyarsa, ressam kat kat daha çok yıkılmaz mı? İsraililer «Hepimiz senin elinin işiyiz» diyerek Tanrı'yı onları koruması için isteklendirecek güçlü bir neden bulmuşlardı.

4. ([63:16'den de] Tanrı onların Kurtarıcısı'ydı.

Mesih inanlıları da aynı gerçeklere dayanarak Tanrı'ya yaklaşabilir (İbraniler 4:16).

1. Tanrı onların Babası'dır (Matta 5:45,48; 6:1-9).

2. İsa Mesih onların kralıdır (Yuhanna 18:36).

3. Tanrı onların Yaratıcısı'dır.

4. İsa Mesih onların Kurtarıcısı'dır (1. Petrus 3:18).

biz balçığız, Sen çömlekçimizsin: Tanrı'nın Çömlekçi olduğu doğrudur, ama Yahudiler Çömlekçi'nin elinde biçimlendirilmeye razı olmadılar (29:16; 45:9).

Yeşaya Tanrı'nın Çömlekçi olduğunu, herkesin O'nun elinin işi olduğunu dile getirerek Tanrı'nın karşı gelinmez gücünü kabul eder. Bununla birlikte, Yeşaya bir balçık parçası olarak Çömlekçi'yi her yaşamı istediği gibi biçimleştirmeye çağırır. Üstelik, Tanrı'nın bu duayı yanıtlamaya hazır olduğuna iman ettiğini de açıklar.

Batılı bir kişi için Tanrı'nın hem baba hem de çömlekçi oluşu birbirlerine zıt kavramlardır. Batılı insan bir babayı sevecen, yönlendiren, koruyan kişi olarak tanır. Çömlekçi ise, tasarısını biçimlendirmek için sanatsal yöntemlerden caymaz, balçığı acımasızca biçimlendirir, tam istediği zamanda işini sonuçlandırır. Kısacası bir batılı, bir babayı sevgiyle, bir çömlekçiyi sertlikle niteler. Öte yandan doğulu biri, bir babanın ailesi üzerindeki salt yetkisini tanıdığı için babanın ve çömlekçinin ortak paydalarını anlar. Bu iki kavramın birleşmesinden ne öğrenilir?

1. Çömlekçi kavramı: Tanrı duacının içinde bulunduğu durum üzerinde yetkisini kullanarak duasını yanıtlayabilir. (Balçık yalnız bir insan olarak anlaşılacakla kalmaz, hem o kişiyi hem de yaşamına dokunan her ayrıntıyı da içerir.)

2. Baba kavramı: Tanrı duaları yanıtlarken duacının kişiliğini, gereksinimlerini, arzularını anımsar (Matta 7:11). Tanrı'ya övgüler olsun!

hepimiz Senin elinin işiyiz: Tanrı herkese yaşamını armağan ettiği için «hepimiz O'nun elinin işiyiz» denilebilir. Ancak çok az kişi -- Mesih inanlıları dahil -- Tanrı'nın yaşamlarını biçimleştirmesine, özniteliklerini ve özyapılarını güzelleştirmesine izin verir. Çömlekçinin yaşamlarındaki eserini bitirinceye dek çarkta kalma sabrını göstermez. Yarı çiğ, yarı pişmiş balçık olarak dolaşırlar, çevrelerindeki de «Tanrı'yı tanıyorum diyenler ne tuhaf insanlardır» derler. «Ne halkımıza benzerler ne de Tanrı'ya!» Mesih inanlısı Tanrı'yı nasıl temsil ettiğine dikkat etsin! Tanrı'nın tasarladığı gibi ona biçim verilinceye dek Çömlekçi'nin çarkından aşağı atlamasın.

64:9 çok öfkelenme: (Mezmur 74:1; Yeremya'nın Mersiyesi 5:22)

fesadı ebediyen anma: Yeşaya aracılığıyla Tanrı, «Ben kendi uğruma senin günahlarını silen Ben'im; senin suçlarını anmayacağım» diyerek vaat etmişti (38:17; 43:25; Yeremya 31:34).

Tanrı'nın günahı her zaman anmayacağı vaadi, günahlarından dönerek Mesih'e sığınan kişilere büyük avuntu sunar. Ne var ki, her insan o denli çok günah işledi, işlemeyi sürdürecektir ve durmadan günahlı olduğunu Tanrı'ya anımsatır. Hiç kimse Tanrı'nın, günahlarını **unutmasına** olanak tanımaz. Karşılığı ödenmemiş bir hesap kapatılmaz. Ne var ki, Mesih'in günahlının günah borcunu bütünüyle ödediği için Tanrı, Mesih İsa'nın hesap ödediğine güvenenlerin hesabına **ÖDENMİŞ** damgasını vurur, bağışlanmış kişinin günahlarını anımsamamakta adaletlidir. Ancak bu yolla Tanrı onların günahlarını **anımsamamaya** söz verir. Bu sığınabilecek bir avuntudur.

yalvarıyoruz: (Mezmun 74:1,2; 119:94; Yeremya 14:9,20,21)

hepimiz senin kavminiz: İbranice «kullanu» sözcüğü, İsrail'in toplum olarak Tanrı'nın halkı oluşunu vurgular. 64:8'de «hepimiz senin elinin işiyiz» cümlesi, İsraililer'in Tanrı elinden teker teker çıkan bir yaratık olduğunu vurgular («hepimiz senin elinin birer işiyiz» gibi). Bu karşılaştırmayla, İsrailier'in toplum ve bireyler olarak Tanrı'nın çocukları oldukları dile getirilir.

64:10 kutsal şehirlerin: Genellikle kutsal kent diye Yerusalemlen söz edilir (48:2; 52:1; Nehemya 11:1,18; Daniel 9:24). Ne var ki, burada kutsal kentler sözü, kutsal sayılan bölgede bulunan (Zekarya 2:12) Yahuda'nın kentleri için kullanılır. Dua eden, Tanrı'nın ilgisini Kendi mirasının durumuna çevirmek ister. Bunu görüp belki acır diye ümit ederler. Sanki Tanrı durumlarını önceden görmemiş, onları bu duruma teslim etmemişti.

Sion çöl oldu: «Yüksekliği güzel olan Sion Dağı tüm yerin sevinci» olarak bilinen Yerusalemlen (Mezmun 48:2) ıslık çalınacak bir yıkıntı tepesi oldu. Kralların tüm emeğinin ve Tanrı'nın özel bakımının izleri kalmadı. Yıkılmış taşlar, toz, sessizlik «Yazık, yazık» diye yankılanıp duruyorlardı (2. Tarihler 7:19-22).

64:11 atalarımızın içinde Sana hamd ettikleri kutsal ve güzel evimiz ateşle yandı: İsraililer, tapınak yerle bir edildikten **sonra** üzüntüye kapıldılar. Günahları yüzünden böyle olacağı konusunda uyarılmışlardı -- kaç kez! O zaman üzüntü duymuyorlardı. Keşke zamanında üzüntü duyup tapınağın, ülkelerinin ve kendi yaşamlarının yıkımına neden olmaktan dönsedyiler. Ama o günlerde, sonucu ne olursa olsun, Tanrı'ya başkaldırmaktan ve çılgın eğlencelerinden vazgeçmek niyetinde değillerdi (5:11,12; 21:5; 22:1,13,14; 58:13'le ilgili notlara bakın).

güzel ev: (Markos 13:1; Haberciler'in İşleri 3:2)

atalarımızın ... hamd ettikleri, hoşlandığımız: Sürgünlerin bazıları kendi gözleriyle tapınağı görmüş, onun içinde Tanrı'ya övgüler sunmuşlardı (Ezra 3:12). Ne var ki sürgünlerin çoğu, tapınağın güzelliğini yalnız atalarından duymuş olarak ona karşı yüreklerinde bir özlem besliyorlardı.

yandı: İlk Nebukadnetsar Yerusalemlen'i yaktı, sonra M.S. 70 yılında Romalı imparator Titus kenti ateşe verdi (2. Krallar 25:9; 2. Tarihler 36:19; Mezmun 74:7; Yeremya 52:13).

hoşlandığımız yerlerin hepsi harap oldu: Bu yerler ayakta dururken halkın gözünde pek değerleri yoktu, hor görülüyorlardı. Ancak yok olunca değerleri hemen arttı. Ne bilgelik verici bir durum! Tanrı bağlısı, O'nun armağan ettiği şeyler ve insanlar için Tanrı'yı durmadan yüceltmelidir. Armağanların değerlerini gözden düşüren düşüncelere yer vermemelidir (Mezmun 103:1,2).

64:12 ya Rab ... susacak mısın: (Mezmun 74:22; 83:1; 109:1)